

bwn

Belangenbehartiging
Sociale Zekerheid

JAAR VERSLAG '22

Inhoudsopgave

1. Voorwoord

2. Organisatie

- 2.1 Team
- 2.2 Missie
- 2.3 Doelgroep
- 2.4 Organisatorische ontwikkelingen

3. Dienstverlening

- 3.1 Werkwijze
- 3.2 Vormen van dienstverlening
- 3.3 Gerealiseerde activiteiten

4. Samenwerking

- 4.1 Ketenpartners
- 4.2 Complementair aanbod
- 4.3 Onderzoek

5. Ambities voor 2023

- 5.1 Bouwen aan een regionaal vangnet
- 5.2 Vergroten en bestendigen van netwerk
- 5.3 Samenwerking met het onderwijs op gebied van communicatie

Papier en werkelijkheid

U leest het jaarverslag 2022 van Stichting BWN. Terugkijkend naar de maatschappelijke ontwikkelingen van het afgelopen jaar is er weinig reden tot optimisme. Zelfs het woord “crisis” lijkt aan inflatie onderhevig. Veel moet anders, maar voor radicale verbeteringen ontbreekt het ons aan budget, personeel of politieke eensgezindheid.

Voor Stichting BWN betekent dit dat wij voor ons werk optimaal gebruik moeten maken van bestaande structuren en optimale aanwending van de beschikbare middelen. Dat vergt inzet, inventiviteit, en goede verbindingen. Maar vooral: een scherp beeld van waar het in de kern van ons werk om gaat - het ondersteunen van burgers inzake sociale zekerheid.

Stichting BWN heeft in 2022 een geheel vernieuwde website gepubliceerd. De totstandkoming ervan heeft ons als organisatie in de loop van het jaar aangezet tot het uitkristalliseren van onze missie en het zo helder mogelijk omschrijven van ons werk en de maatschappelijke noodzaak ervan. Dit proces resulteerde onder andere in het beeld dat u ziet op de omslag: een papiertekening van een brug die *aansluit* op een foto van de echte Waalbrug. Waar slaat dit beeld op?

We worden als juristen, beleidsmakers, hulpverleners, of betrokken burgers regelmatig geconfronteerd met een ‘kloof’ – ook al zo’n tot cliché verworden woord – tussen de dagelijkse realiteit van burgers en de papieren werkelijkheid die rondom hun bestaan is geconstrueerd. We zien feitelijk arbeidsongeschikte burgers die ‘op papier’ in staat zijn hun belangen te behartigen en hun rechten te verwezenlijken, maar in werkelijkheid verdwalen in een bureaucratisch woud van regels en wetten. Het aanpakken van die problematiek, is waar het ons als stichting in de kern om gaat. Ons doel is de aansluiting tussen papier en werkelijkheid. Dat betekent niet dat alle burgers kunnen krijgen wat ze willen, ook al zouden ze dat misschien wel verdienen. Waar het om gaat is dat alle burgers de overheid geïnformeerd en weerbaar tegemoet kunnen treden. Alleen dan kunnen de rechten, plichten en rapportages aansluiten op de realiteit van de burger over wie het gaat. Ons werk is dit mogelijk te maken.

Hoe hebben we dat in 2022 gedaan? Door met beperkte middelen specialistische rechtshulp te organiseren voor meer inwoners. Door het intern stroomlijnen van processen, maar ook extern waardevolle verbindingen aan te leggen en te versterken.

Inzet, inventiviteit, en goede verbindingen. Wat ons betreft is het gelukt. Met dank aan alle medewerkers, en de velen die ons op een andere manier ondersteund hebben in onze missie. Ambtenaren die vanuit gemeente meedachten en ons werk financieel mogelijk maakten. Samenwerkingspartners die hun kennis met ons deelden en meewerkten aan snelle en effectieve doorverwijzing van cliënten. En natuurlijk dankzij al die mensen die ons in de vorm van een dankwoord, een donatie of een doosje chocolaatjes hebben gemotiveerd in ons werk.

Lucia Knoflíčková (directeur)
April 2022

2. Organisatie

2.1 Team

Stichting BWN is een kleine organisatie die bestaat uit een klein doch multidisciplinair team van deskundigen en adviseurs op het gebied van sociale zekerheid. Gezamenlijk hebben de medewerkers alle expertise in huis die relevant is binnen het sociale zekerheidsrecht. Als jurist, arbeidsdeskundige of re-integratieadviseur kunnen de medewerkers uit de voeten met de meeste hulpvragen rond uitkeringen, maatschappelijke ondersteuning en passend werk. Team BWN informeert, adviseert, en voert bezwaar- en beroepsprocedures op het terrein van de Wao, WIA, WW, Wajong en Wmo. In 2022 is zowel het bestuur als het juridische team versterkt met nieuwe collega's. De samenstelling van ons team was als volg:

Medewerkers

Directeur: Lucia Knoflíčková

Juridisch team: Lucia Knoflíčková, Lieke Wajon, Kim van den Dries, Halise Tap,

Arbeitsdeskundig team: Frans Cuppen, Toos van Mill

Re-integratiedeskundige: Evert Spitz

Office manager: Angélique van Megen

Stagiairs: Maarten Boerman, Melvin Wulms, Esmee Leen, Isa Hermans

ICT: Ivan Beemster

Bestuur

Penningmeester: Erik Cuppen

Secretaris: Evert Spitz

Bestuurslid: Jan van Halder

Bestuurslid: Ilja de Vries

Financiële administratie

Belastingadviesbureau Teunissen verzorgde in 2022 de financiële administratie, het jaarwerk, en de loonadministratie.

Accountantscontrole

Accountant Erik van Dam van Vandaag Accountancy heeft de accountantscontrole uitgevoerd.

Website

TROMIK bouwde de nieuwe website van Stichting BWN, en blijft verantwoordelijk voor onderhoud en domeinregistratie.

Studio Mooves heeft de artwork voor onze website gemaakt.

Hanneke Geerdink maakte de foto's.

2.2 Missie

Onze primaire taak is het bieden van ondersteuning aan burgers in het verkrijgen van inzicht in de persoonlijke situatie en het geven van advies en/of begeleiding op het gebied van de sociale zekerheid. Het kan gaan om het antwoord op een vraag over de rechtspositie van de burgers, maar ook om begeleiding in een langer traject ter verwerving van zijn/haar recht.

Voor het maken van keuzes of het zetten van de juiste stappen op het juiste moment, is het van cruciaal belang om kennis en inzicht te hebben in de geldende wet- en regelgeving. Het team van Stichting BWN is er om op basis van expertise op de verschillende terreinen van de sociale zekerheid de burger te informeren, adviseren en te begeleiden.

2.3 Doelgroep

Alle burgers van gemeente Nijmegen die een (hulp)vraag hebben op het gebied van sociale zekerheid of Wmo. We zijn er voor alle burgers. In de praktijk zien we overigens vooral de groepen die de grootste kans hebben om in het socialezekerheidsrecht vast te lopen; mensen met een lager inkomen.

2.4 Organisatorische ontwikkelingen

In het begin van 2022 hebben we onszelf ambitieuze doelen gesteld ten aanzien van zowel de kwaliteit als de kwantiteit van onze dienstverlening. We wilden meer beter doen. De uitdaging was dit binnen de bestaande financiële en personele mogelijkheden te realiseren. Terugkijkend kunnen we zien dat het is gelukt om meer hulpvragen af te handelen en meer procedures te winnen. Dit is gelukt dankzij organisatorische veranderingen. We hebben onze juridische slagkracht vergroot door de werving van vrijwilligers onder rechtenstudenten. Omwille van de noodzakelijke stabiliteit en continuïteit van de juridische dienstverlening, is met besparingen op andere vlakken ruimte gemaakt voor een tweede jurist in ons team. Door vereenvoudiging en digitalisering van de werkprocessen is meer tijd gemaakt voor juridische dienstverlening ten opzichte van administratieve handelingen. Een belangrijk aspect van de nieuwe werkwijze is de transparantie van alle processen, en daarmee de mogelijkheid tot monitoring en verantwoording.

3. Dienstverlening

3.1 Werkwijze

Stichting BWN biedt kosteloze en onafhankelijke ondersteuning. Onze werkwijze is dankzij de specialistische kennis en multidisciplinaire deskundigheid van het team gericht op een integrale aanpak.

Dankzij een uitgebreid netwerk kan bovendien snel en zorgvuldig doorverwezen worden naar ketenpartners.

In 2021 zijn hebben we een grote stap gezet op het gebied van digitaal werken, digitaal registreren, en digitaal communiceren. Deze ingrijpende ontwikkelingen hebben blijvend positieve effecten op de werkprocessen in 2022 laten zien.

3.2 Vormen van dienstverlening

Informereren

De sociale zekerheid bestaat uit een complex geheel van wet- en regelgeving. Regels veranderen regelmatig en de uitvoeringspraktijk kan per regio verschillen. De medewerkers van Stichting BWN zijn specialisten op de verschillende gebieden, zoals medisch, arbeidsdeskundig, juridisch en re-integratiedeskundig, met allemaal een eigen functie en taal.

Voor veel burgers is het ondoenlijk om altijd actuele en bruikbare informatie zelf te vinden. Stichting BWN voorziet in de behoefte hierbij te worden ondersteund.

Adviseren

Op de momenten dat de bestaanszekerheid wankelt en het leven op losse schroeven dreigt te raken, zien veel mensen door de bomen het bos niet meer als het gaat om welke stappen de juiste zijn.

Op die momenten is het team van Stichting BWN er, om met kennis van wet -en regelgeving en vanuit verschillende disciplines de burger bij te staan, te adviseren en te begeleiden in het maken van de juiste keuze.

Procederen

Ondanks dat iedere burger een procedure tegen een overheidsinstantie zelf kan en mag voeren -er is geen verplichte procesvertegenwoordiging- acht Stichting BWN het van belang om van deskundige hulp gebruik te maken. Een procedure voeren kan lastig en belastend zijn. En de momenten om tegen een beslissing in verweer te gaan zijn beperkt.

Het team van de Stichting BWN heeft als missie deskundige hulp te bieden bij het voeren van bezwaar- en beroepsprocedures. Vaak nemen wij de verantwoordelijkheid volledig over, en functioneren wij als spreekbuis en aanspreekpunt.

Kennis delen

Onze kernactiviteiten bestaan uit individuele dienstverlening. Echter wij zien het ook als onze taak onze expertise aan te wenden ten behoeve van preventie. Het team sluit dan ook regelmatig aan bij ketenoverleggen en organiseert voorlichtingsbijeenkomsten bij diverse ketenpartners.

Dit geeft weliswaar niet gelijk een meetbaar resultaat; het is wel een effectieve manier om onze

missie te vervullen en preventie komt ten goede aan de samenleving als geheel.

3.3 Gerealiseerde activiteiten

Helpdeskcontacten en spreekuren

In het verslagjaar hebben wij **2.127** helpdeskcontacten en **353** spreekuren gerealiseerd op het gebied van sociale zekerheid en WMO. Opvallend was het toenemen van signalen van (dreigende) armoedeproblematiek. Enerzijds is financiële kwetsbaarheid te begrijpen vanuit de precaire economische omstandigheden waartoe de energiecrisis en de inflatie in veel huishoudens hebben geleid. Anderzijds zijn het ook de structurele problemen bij de uitvoeringsinstanties zelf die leiden tot financiële problemen. De achterstanden bij UWV waren in 2022 (nog steeds) enorm, door de mismatch tussen de beschikbaarheid van verzekeringsartsen en het aantal uit te voeren (her)beoordelingen. Vertraging van een jaar was eerder regel dan uitzondering. Voor arbeidsongeschikten die voor het eerst beoordeeld moeten worden, is UWV overgegaan tot het verstrekken van voorschotten om het daardoor ontstane inkomensgat te dichten. Deze groep heeft niet (meer) recht op loondoorbetaling, en (nog) geen arbeidsongeschiktheidsuitkering. Bevoorschotting vindt echter niet plaats bij arbeidsongeschikten die op een herbeoordeling wachten. Theoretisch gezien zijn voorschotten dan minder noodzakelijk, omdat deze groep al een uitkering heeft. Praktisch gezien kan financiële urgentie hier echter net zo goed spelen. Een arbeidsongeschikte die helemaal niet (meer) kan werken, maar ‘op papier’ slechts gedeeltelijk arbeidsongeschikt is bevonden, krijgt een (zeer lage) uitkering die niet correspondeert met zijn of haar situatie. Als een herbeoordeling een anderhalf jaar op zich laat wachten, komt een (vervolg)uitkeringsgerechtigde net zo goed zonder inkomen te zitten. Omdat armoedeproblematiek speelde bij een grotere groep van onze cliënten, heeft het ook meer aandacht gekregen in onze dienstverlening. We zijn erop overgegaan om UWV bij overschrijding van de wettelijke termijn direct in gebreke te stellen en een schadevergoeding te vragen voor onze cliënten. Daarmee hebben we voor veel mensen een financiële pleister kunnen bedingen, en hebben we ook UWV geprikkeld om sneller tot herbeoordeling over te gaan. In een aantal schrijvende zaken hebben we gedaan aan wachtlijstbemiddeling.

Bezwaar-en beroepsprocedures

In totaal hebben wij in het verslagjaar **26** bezwaar- en beroepsprocedures gevoerd over de WIA, de Ziektewet, de Wao en de Wajong. Daarnaast hebben we met **7** cliënten een (her)beoordelingsprocedure gevolgd die leidde tot de toekenning van een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Het tekort aan verzekeringsartsen heeft in toenemende mate ook gevolgen voor de afhandeling van (bezwaar)procedures. Zeker bij de afdelingen waar wij onder vallen waren de tekorten zo groot, dat de zaken moesten worden overgenomen door kantoren in alle uithoeken van het land: Venlo, Heerlen, Almere. We hebben ons ingespannen om rechtsprocedures doorgang te laten vinden binnen een redelijke termijn én bij een kantoor in de regio. Voor cliënten is het immers medisch en financieel belastend om zulke afstanden te reizen. Maar vooral hebben wij gehamerd op een deugdelijke (fysieke) medische beoordeling, ook al betekende het dat de procedure vertraging zou oplopen, of dat we samen met de cliënt het hele land door moesten voor een gesprek met een verzekeringsarts bezwaar en beroep.

Workshops en voorlichtingsbijeenkomsten

We streven naar het regelmatig geven van workshops over hoofdonderwerpen van de sociale zekerheid. We doen dit vanuit de wetenschap dat preventie veruit het beste middel is om mensen 'tot hun recht' te laten komen. Afhankelijk van het publiek, leggen we bij een workshop de hoofdlijnen of juist de details van een bepaalde regelingen uit en nemen we aan de hand van praktijkvoorbeelden de verschillende fasen door die rechtszoekenden of hun hulpverleners moeten doorlopen. Afgestemd op de doelgroep geven we tips over do's en don't's en aan het einde van een voorlichting is er gelegenheid om vragen te stellen. Behalve hun voorlichtende functie, dragen zulke bijeenkomsten ook bij aan de bekendheid van Stichting BWN en de relatie van de stichting met andere maatschappelijke groepen en organisaties. In het verslagjaar hebben we meerdere voorlichtingsbijeenkomsten voor patiëntengroepen georganiseerd op specifieke afdelingen in het Canisius Wilhelminaziekenhuis, als ook het netwerk van Parkinson-verpleegkundigen. Voor collega-professionals van het Juridisch Loket hebben we een workshop gegeven waarin we dieper ingingen op de theoretische schatting in het kader van de wet WIA. Tot slot hebben we informatieve groepsbijeenkomsten gehouden met een aantal Basisteam (Oost, Midden, en Zuid).

4. Samenwerking

Stichting BWN staat natuurlijk niet op zichzelf in haar taak van ondersteuning en belangenbehartiging van mensen die te maken hebben met de sociale zekerheid en de Wmo. Om deze taak optimaal uit te voeren zoeken we op verschillende manieren de samenwerking met andere partijen uit het regionale sociale netwerk. De gemeente en partners in het sociale domein kunnen inwoners naar de Stichting BWN doorverwijzen voor onafhankelijke cliëntondersteuning, informatie en advies en specifieke expertise op het gebied van sociale zekerheid. Samenwerking met het lokaal netwerk kan naast het geven van voorlichting ook uit het houden van spreekuren op locatie bij partners of het gezamenlijk begeleiden van cliënten bestaan.

4.1 Ketenpartners

In 2022 zijn er vruchtbare bijeenkomsten geweest tussen het juridisch team van Stichting BWN en de Sociaal Raadsliden Nijmegen. Ook de contacten met de medewerkers van het Juridisch Loket Nijmegen zijn geïntensiveerd, wat er mede toe leidde dat de juristen van Stichting BWN een workshop hebben verzorgd aan het team van Juridisch Loket over de beoordelingssystematiek van de WIA en de theoretische schatting.

We hebben gemerkt dat re-integratiebedrijven, UWV'ers en coaches van Bindkracht 10 ons steeds beter weten te vinden. Met de Basisteam is een nieuwe verbinding gelegd, met als resultaat dat we nu regelmatig naar elkaar doorverwijzen en in sommige trajecten met elkaar samenwerken. De algemene begeleiding vindt dan plaats bij een Basisteam, en BWN denkt mee of neemt het over als het socialezekerheidsrecht in beeld komt.

4.2 Complementair aanbod

Een bijzondere samenwerkingspartner is het Zelfregiecentrum Nijmegen (ZRCN). Het ZRCN is erop gericht om mensen te ondersteunen die meer grip op hun leven willen, zelf de regie te nemen in hun leven en om op levensterreinen als wonen, werken en sociale contacten tot hun recht te komen. ZRCN doet dit vooral door middel van collectieve belangenbehartiging, Stichting BWN doet datzelfde via individuele (materiële) belangenbehartiging. We delen het pand, verwijzen cliënten naar elkaar door, en trekken vaak samen op in het maatschappelijke debat over de sociale voorzieningen. Vergelijkbare vorm van samenwerking is er ook met andere cliëntenorganisaties, met name Ixta Noa en De Kentering.

4.3 Onderzoek

In 2022 heeft Stichting BWN gedurende het hele jaar, samen met andere sociaal-juridische partners deelgenomen aan een pilot van Divosa. De conclusies uit deze pilot zijn verwerkt in het rapport [“Samen tot je recht komen”](#) van februari 2023, dat Divosa heeft uitgebracht in opdracht van het Ministerie JenV.

5. Ambities voor 2023

Voor 2023 heeft Stichting BWN opnieuw als ambitie om meer beter te doen, en om de lijnen door te zetten die in 2022 zijn gelegd. Daarbij gaan we ons in het bijzonder richten op onderstaande doelen.

5.1 Bouwen aan regionaal vangnet

We signaleren een groeiend lek in de rechtsbescherming van de meest kwetsbare burgers. Stichting BWN is een unieke voorziening in Nijmegen, gericht op de Nijmegenaren. Ondanks dat we dit duidelijk maken in alle communicatie, melden zich bij ons ook nog steeds niet-Nijmegenaren. De hulpbehoefte van burgers houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Het ontbreken van een vergelijkbare voorziening in omliggende gemeenten, zien wij als een structureel probleem dat (wederom) binnen de bestaande mogelijkheden kan worden aangepakt. Stichting BWN zocht in 2022 daarom het contact met beleidsmakers uit de buurgemeenten waar we de grootste hulpbehoefte signaleren. Enerzijds om dit probleem en de gevolgen ervan onder de aandacht te brengen, anderzijds om oplossingen aan te dragen. Een oplossing waar wij ons in het bijzonder sterk voor maken, is dat Stichting BWN een regionale functie gaat vervullen voor het Rijk van Nijmegen. Dat sluit aan op de vraag vanuit inwoners, en op de bestaande infrastructuur van re-integratiebedrijven, UWV, zorginstellingen en andere organisaties die naar ons doorverwijzen. In het verslagjaar zijn vruchtbare gesprekken gevoerd met beleidsambtenaren uit alle gemeenten van het Rijk van Nijmegen, en BWN heeft in september deelgenomen aan het regionaal overleg werk en inkomen. Zo zijn er belangrijke stappen gezet in het opzetten van een juridisch vangnet voor alle inwoners van onze regio.

5.2 Vergroten en bestendigen van netwerk

We hebben gezien hoe belangrijk stevige en snelle verbindingen zijn binnen het sociale domein. Dit zijn de conclusies uit het onderzoek van Divosa (zie 4.3) en blijkt ook telkens weer uit onze praktijk. Daarom blijven we investeren in het leggen en het bestendigen van contacten met andere organisaties. We richten ons met name op de ketenpartners (zie 4.1). en concreet willen we de kennisronde langs de Basisteams afmaken. Het overleg met het Juridisch Loket en de Sociaal Raadslieden krijgt een structureel karakter. We onderzoeken de mogelijkheden om intensiever samen te werken met de gemeente, door de aansluiting tussen inkomensconsulenten en Stichting BWN te verbeteren. Ook wordt onderzocht of, en in welke vorm een deelname aan de cliëntenraden JMG en Participatiewet kan bijdragen aan onze positie en onze impact.

5.3 Samenwerking met het onderwijs

Omdat het BWN-team voor een belangrijk deel bestaat uit vrijwilligers, is samenwerking met de Universiteit en de Hogeschool van grote waarde. Deze instellingen vormen een beproefde bron van jonge krachten, en andersom is Stichting BWN een waardevolle aanvulling in het curriculum van de juridisch georiënteerde opleidingen van deze instituten. Omdat communicatie en PR ook steeds meer aandacht krijgt binnen Stichting BWN, zoeken we dezelfde goede contacten met de stagebureaus en de carrièrecoaches van de Nijmeegse communicatieopleidingen. Concreet doel is dat Stichting BWN meer gebruik maakt van de mogelijkheden die het internet biedt: vindbaar maken van website, gerichte advertenties, en effectief gebruik van social media.